

*Hammastekniikka
tutuksi*

Hammasteknikko on suun terveydenhuollon ammattilainen, joka suunnittelee ja valmistaa erilaisia hammasproteeseja ja -kojeita yhteistyössä hammaslääkärin kanssa. Hammasteknisessä työssä yhdistyvät perinteinen käsityö ja nykypäivän teknologia.

Hammasteknikko valmistaa irrotettavia sekä kiinteästi suuhun asennettavia hammasproteeseja. Hammasteknikon töistä ehkä tunnetuimpia ovat muoviset kokoproteesit eli ”tekarit”. Lisäksi hammasteknikko tekee muita omia hampaita korvaavia tekohampaita. Muita hammasteknikon valmistamia tuotteita ovat esimerkiksi hammassuojat, erilaiset hampaiden oikomiseen tarkoitetut kojeet ja hampaiden narskuttelun hoitoon käytettävät purentakiskot.

Hammasproteesit

Irrotettavat

akryylista valmistetut

kokoproteesit.

Kipsimallit

*Jäljennöksistä valetut
kipsimallit, joiden
avulla työt
valmistetaan.*

Yhteistyötä hammaslääkärin kanssa

Hammaslääkäri tilaa tarvitsemansa työt hammasteknikolta, joka työskentelee hammaslaboratoriossa. Hammasteknikko valmistaa työt hammaslääkärin toimittamien ohjeiden ja potilaan suusta otettujen jäljennösten mukaan. Hammasteknikko ei siis yleensä näe potilasta vaan toteuttaa työn jäljennöksistä tehtävien mallien perusteella. Valmiit työt lähetetään takaisin hammaslääkärille, joka vastaa työn toimituksesta ja sovituksesta potilaalle. Työt voivat kulkea pitkiäkin matkoja, sillä hammaslaboratorio harvoin sijaitsee hammaslääkärin vastaanoton läheisyydessä.

Työn luonne

Hammasteknikon työ on suurta tarkkuutta vaativaa käsityötä. Työ vaatii hyvää keskittymiskykyä sekä näppäriä sormia. Tekohampaita tehdessä pyritään jäljittelemään potilaan omien hampaiden muotoja ja luomaan mahdollisimman luonnollinen lopputulos. Tämä vaatii hammasteknikolta muotojen hahmotuskykyä ja taitoa erottaa eri värisävyjä.

Hammasteknikon työ edellyttää erilaisten materiaalien, tekniikoiden ja laitteiden hallintaa. Käytettäviä materiaaleja ovat esimerkiksi kipsi, akryyli, keramia ja erilaiset metallit. Tietokoneavusteinen suunnittelu ja toteutus lisääntyvät alalla, ja hammasteknikolta edellytetäänkin yhä enemmän määrin myös uuden teknologian hallintaa.

Hammasteknikon työ on vaihtelevaa, sillä jokainen työ on yksilöllisesti toteutettu. Tavallisesti teknikon päivään kuuluu laboratorioon saapuvi-
en töiden vastaanottamista, jäljennösten desinfiointia, kipsimallien valmistusta, proteettisten töiden valmistuksen eri vaiheita, töiden viimeistelyä ja valmiiden töiden pakkausta sekä lähettämistä. Hammasteknikko valmistaa useita töitä samanaikaisesti, mikä vaatii teknikolta tarkkaavaisuutta ja organisointikykyä. Päivän mittaan voidaan olla myös yhteydessä hammaslääkäreihin töitä koskevissa asioissa.

Työelämä

Hammasteknikko työskentelee lähes aina yksityisessä hammaslaboratoriossa. Noin joka kolmas hammasteknikko omistaa jossain vaiheessa uraansa oman yrityksen. Suomen hammaslaboratoriot ovat yleensä 2-5 henkilön pienyrityksiä. Pieni osa teknikoista työllistyy myös myynti- ja edustustehtäviin.

Koska työelämässä olevien hammasteknikoiden määrä vähenee tulevaisuudessa, tulee alalla todennäköisesti olemaan pulaa työvoimasta. Alalle tarvitaan jatkuvasti uusia osaajia takaamaan kotimaisen hammasteknisen työn jatkuvuuden.

Tarkkuus

Työ on pikkutarkkaa käsityötä, joka vaatii tekijältään hyvää keskittymiskykyä.

Alan eri osaajat

Ammattikorkeakoulusta valmistuvien hammasteknikoiden lisäksi hammasteknisellä alalla työskentelee hammaslaborantteja, erikoishammasteknikoita ja hammasteknikkomestareita.

Hammaslaborantti on hammasteknikon koulutusta suppeampi hammastekniikan perustutkinto, joka suoritetaan toisen asteen oppilaitoksessa.

Erikoishammasteknikolla on erityispätevyys valmistaa ja sovittaa itsenäisesti kokoproteeseja potilaan hampaattomaan leukaan. Erikoishammasteknikoksi voi hakeutua opiskelemaan työskenneltyään laillistettuna hammasteknikkona vähintään viisi vuotta.

Hammasteknikkomestarin arvonimen voi saada suorittamalla mestarikurssin. Tavoitteena on lisätä ja syventää ammatillista osaamista.

Koulutus

Hammasteknikko:

Turku AMK

Tutkintonimike Hammasteknikko (AMK)

Kesto 3,5 vuotta, Laajuus 210 opintopistettä

Opetuspaikka Joukahaisenkatu 3, 20520 Turku

Hammaslaborantti:

Stadin Ammattiopisto

Tutkintonimike Hammaslaborantti

Kesto 3 vuotta, Laajuus 120 opintoviikkoa

Opetuspaikka Vilppulantie 14, Helsinki

Stadin Aikuisopisto

Hammaslaborantti oppisopimuksella

Laajuus 120 opintoviikkoa,

Josta 80 % suoritetaan työssä oppimisena

Esite on toteutettu Metropolia Ammattikorkeakoulun opinnäytetyön
tuloksena. 2013.

Etusivun kuva: Laura Reunanen/HKTY